CUPRINS

INTRODUCERE 4

CAPITOLUL I. PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN AFECȚIUNI CARDIACE CU SUBSTRAT NERVOS 6

1.1.Păducelul (Crataegus monogina, crataegus oxyacantha) 6

1.2. Talpa gâștii (Leonurus cardiaca, Leonurus villosus) 9

1.3. Valeriana 11

1.4. Levănțica 13

1.5. Ungurașul sau Voronicul (Marrubium Vulgare) 15

CAPITOLUL II. PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN ANGINA PECTORALĂ 17

2.1. Notiuni generale 17

2.2.Remedii naturiste in tratarea anginei pectorale 18

CAPITOLUL III. PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN ATEROMATOZA ȘI ATEROSCLEROZA CARDIO-VASCULARĂ 22

CAPITOLUL IV. PLANTE MEDICINALE UTILIZATE IN HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ 26

4.1. Păducel florile, frunzele și fructele. 27

4.2.Talpa gâștii (Herba Leonuri). 28

4.3 .Frunze de Vâsc (Folium Visci) 28

4.4 .Anghinarea (Cynara cardunculus) 29

4.5 .Dracila (Radix Berberidis) 30

4.6.Ruta de grădină (Ruta graveolens) 31

4.7.Ceaiuri medicinale folosite în hipertensiune 32

CAPITOLUL V. PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN INSUFICIENȚA CARDIACĂ ȘI CIRCULATORIE 34

5.1. Plante medicinale utilizate în insuficiența cardiovasculară 36

5.2. Preparate fitoterapice folosite în insuficiența cardiovasculară 42

5.3. Ceaiuri medicinale folosite în insuficiența cardiacă 42

CONCLUZII 44

BIBLIOGRAFIE 47

INTRODUCERE

Fitoterapia (phyton=planta+therapea=tratament) este o știință străveche, care folosește plantele medicinale numite și oficinale în scopul vindecării, odată cu descoperirile științifice ale secolului XX, fitoterapia a ieșit din empirism punându-se bazele terapeuticii cu plante pe baze științifice.

Sănătatea reprezintă bunul cel mai de preț al omului, spunea Hipocrat, iar medicul este dator să aleagă calea cea mai puțin nocivă pentru a o păstra. Această cale s-a dovedit, în timp, a fi medicina naturistă.

În noul mileniu, se simte tot mai mult ritmul alert impus de tehnicizare și pulsul unei vieți stresante; este absolut normal ca asupra organismului uman să acționeze diverși factori poluanți și de risc, care să determine îmbolnăviri.

Boala este văzută astăzi ca un dezechilibru care apare între om și mediul înconjurător, între componentele energetice ale sale sau între sistemele organismului uman.

În lume se înregistrează o revenire spectaculoasă la principiile fitoterapiei, care utilizează produsele vegetale obținute din plante medicinale în tratarea afecțiunilor organismului uman.

Produsele de origine vegetală sunt preferate deoarece sunt ușor asimilate, bine tolerate de organism, nu produc efecte secundare sau reacții adverse nedorite și nu determină obișnuință.

Se știe că țara noastră are o îndelungată tradiție în folosirea plantelor medicinale, încă din vremea dacilor datorită florei bogate, din care peste 400 specii sunt folosite în tratarea diverselor afecțiuni.

În cursul vieții, omul este expus, cu voie sau fără voie, la diferiți factori externi și interni, care pot eroda aparatul cardiovascular, declanșând unele maladii legate de funcționarea inimii și a rețelei de circulație a sângelui.

Din acest motiv bolile cardiace constituie, în prezent, cauza cea mai frecventă a mortalității, depășind 50% din motivația deceselor.

Plantele medicinale au un rol adjuvant în prevenirea bolilor cardiovasculare, iar plantele aromatice sunt cele mai bune în1 această privință.

Rolul plantelor medicinale este de a crește fluxul sanguin, în special la nivelul extremităților (brațe, picioare, mâini, degete) și de a îmbunătății sănătatea pereților vaselor de sânge.

CAPITOLUL I

PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN A FECȚIUNI CARDIACE CU SUBSTRAT NERVOS

În cadrul afecțiunilor cardio vasculare prima subgrupă o constituie cea caracterizată prin tulburări de ritm cardiac însoțite sau nu de palpitații de la senzația de durere precardială cunoscute și sub denumirea de nevroză cardiacă.

În această subgrupă de afecțiuni cardiovasculare se recomandă plante cu acțiune sedativă generală, ele au efecte favorabile în multe tulburări neurovegetative ale inimii. În astfel de cazuri, o serie de ceaiuri medicinale sau de tincturi se vor administra în timpul zilei, dar ultima administrare se va face obligatoriu seara înainte de culcare.

Dintre plantele medicinale utilizate în afecțiunile cardiace cu substrat nervos se recomandă următoarele:

1.1.PĂDUCELUL (Crataegus monogina, crataegus oxyacantha

Atât florile, frunzele ce însoțesc fluorescența cât și fructele mature conțin crataeguslactone, substanțe de origine purinică, care au proprietatea de a stimula activitatea cardiacă, similare cafeinei, cu acțiune asupra vaselor sanguine, a miocardului și asupra centrilor nervoși vasculari.

În special în flori se găsesc substanțe de natură flavonică(bioflavone) care au rol P-vitamine, în importanța deosebită în metabolismul mineralelor, microelementelor și al respirației circulare. În același timp, flavonele din Păducel diminuează tensiunea arterială, stimulează funcția miocardului și tonifică pereții capilarelor. Acțiunea specifică este cea de vasodilatator al vaselor coronariene.

Indicațiile fitoterapeutice sunt multiple și se referă la tulburări circulatorii care survin în special la persoanele mai în vârstă și care se manifestă prin durere anginoasă precordială, tahicardie, anxietate(teamă, neliniște, frică), vertij și dismnee(dificultăți respiratorii).

Se recomandă în hemiplegii, în arterioscleroză și hipertensiune arterială, prin substanțele active pe care le conține această plantă medicinală. După primele zile de la administrarea acestor preparate dispar sau se ameliorează simțitor tulburări de ritm cardiac.

Preparatele pe bază de Păducel sunt indicate persoanelor în vârstă slăbite sau senile. Pe drept cuvânt fitoterapia franceză numește produsele pe bază de Păducel „laptele vârstnicilor”.

De asemenea, această plantă este indicată și în tulburările cardice care însoțesc menopauza. Dar se recomandă și copiilor care prezintă insuficiență circulatorie secundară afecțiunilor de natură infecțioasă(în special în sindromul cardio vascular din bolile infectocontagioase).

În cazul afecțiunilor cronice pentru tratamentul pe bază de flori și frunze sau fructe de Păducel să fie eficient el trebuie urmat cel puțin 6 luni pe an.

Cu toate aceste proprietăți miraculoase ale preparatelor pe bază de Păducel ele reprezintă și importante contraindicații. Astfel, ele nu vor fi administrate bolnavilor care prezintă edeme cardiace, cardiopatii vasculare și alte afecțiuni cardiace grave aflate în stare avansată de evoluție.

Preparate pe bază de Păducel

La ora actuală sunt peste 50 de produse fitoterapeutice pe bază de Păducel, preparate din industria de medicamente din țară și de peste hotare. În „ Farmacia casei ” se pot prepara următoarele:

Infuzia se prepară dintr-o linguriță flori cu frunze de Păducel sau 2 lingurițe fructe uscate la o cană cu apă(250 ml); din infuzie bolnavul va consuma 2 căni pe zi, una în timpul zilei, iar cea de a doua seara, înainte de culcare băute încet înghițitură cu înghițitură,

Tinctura se prepară din 20 grame flori cu frunze uscate sau 40 de grame în stare crudă după ce au fost tăiate cu un cuțit de inox la 100 ml alcool de 60-70 grade. Se lasă la macerat timp de 10 zile agitând din când în când. După filtrare se iau 15-30 picături de 3 ori pe zi în puțină apă sau într-o linguriță cu zahăr. Tinctura trebuie înnoită după 2 ani.

Pulberea din flori și frunze uscate, se administrează de 3 ori pe zi, câte 2 vârfuri de cuțit, amestecate cu miere. Se pot prepara cu aceeași cantitate capsule operculate sau casete de amidon din care se iau 3-4 capsule pe zi.

Atât pulberea, cât și tinctura sunt recomandate celor care au activitate de teren și în special celor cărora nu le este recomandat un aport mare de lichide.

În cazul în care se folosesc fructele de Păducel, pentru toate preparatele, cantitatea de fructe va fi dublă față de cea de flori și frunze.

Produse farmaceutice pe bază de Păducel

Românești: Extraveral, Sedocalm, Hipotens, Tinctură Crataegus, Ceaiuri medicinale tip Plafar și Fitoterapia, Hypericum.

Străine: Adenylocrat, Adenylocrat Liquidum, Arnitaegus, Crataegut, Crataegysat, Cratamed, Crataezyma Aa-hertz plus, Korodin, Oxacant-sedativ, Cratylon, Diocard, Salus-Weissdorntropfen etc.

1.2. Talpa gâștii (Leonurus cardiaca, Leonurus villosus)

Talpa gâștii este foarte utilă celor care suferă de afecțiuni cardiace cu substrat nervos. Talpa gâștii crește spontan în țara noastră fiind răspândită de la șes până în zonele submontane la 500-600 metrii altitudine.

De la aceste specii se folosesc numai părțile superioare ale plantei , recoltate în timpul înfloririi(fără părțile lignificate sau rădăcini).

Planta de Talpa gâștii este bogată în uleiuri volatile, acizi flavonici, acizi organici, flavonoide, acizi polifenol-carboxilici, alcaloizi(leunucardina, stachidrina), principii amare(lactone), iridoite, heterozide cardiotonice bufadienolidice, glicozide(heterozizi) cardiotonici(strofantid leonurina), fitosteroli, rezine, saponozide, taninuri, vitamina A,C,E, betacaroten, mineraleși acizi organici.

Denumirea științifică și unele denumiri populare atrag atenția asupra faptului că efectele terapeutice ale acestei plante medicinale erau cunoscute de multă vreme și că planta era utilizată atât în afecțiunile cardiace cu substrat funcțional, cât și ca sedativ general, mai puternic chiar decât Valeriana, atât de binecunoscută și de larg utilizată chiar și astăzi.

Se recomandă în tulburările de climacteriu și în stările de anxietate.

Cercetări farmacodinamice recente au confirmat acțiunea sedativă a preparatelor de Talpa gâștii asupra Sistemului Nervos Central și în special asupra centrului cardiovascular, producând acțiune hipotensivă și vaso-constrictoare periferică, acțiunea cronotrop-negativă asupra cordului (reduce ritmul contracțiilor cardiace). Acțiune cardică a extractelor obținute din Talpa gâștii se manifestă prin excitare centrală vagală. Extractele apoase obținute prin infuzie, decocție din florile și frunzele de Talpa gâștii nu cuprind întregul spectru de acțiuni farmacodinamice pe care le dovedesc extractele hidroalcoolice(tincturi) sau pulberea de plantă, administrată ca atare. Talpa gâștii este indicată în distonii neurovegetative, afecțiuni cardiovasculare de cauză nervoasă, tulburări nervoase apărute la menopauză(stări de neliniște, nervozitate, insomnii, palpitații, lipsa încrederii de sine, labilitate psiho-afectivă).

În dozele terapeutice indicate în diferite formule nu se constată efecte secundare. Dar în combinații mai mari decât cele terapeutice pot apărea efecte nedorite ca vărsături, colici, scaune sanguinolente și senzație continuă de sete.

Chiar și homeoterapia recomandă remedii din această plantă, dar cu condiția ca tinctura de bază să fie preparată din plantă proaspătă.

Se folosesc tinctura de bază sau diluațiile D1 sau D2, în doză de 10-15 picături de 2-3 ori pe zi în insuficiența cardiacă, în nevroze și în tulburările de climacteriu(menopauză, andropauză).

Mod de preparare și administrare

Infuzie: se prepară dintr-o linguriță de plantă uscată și mărunțită la o cană cu apă; se beau 2 căni pe zi dintre care una seara, timp de o săptămână; cura se poate repeta din două în două luni.

Tinctura: se prepară din 20 grame plantă uscată și mărunțită se macerează timp de 8 zile în 100ml alcool de 60-70 grade. După filtrare se iau 20-40 picături pe zi, înaintea meselor principale. Tratamentul durează 8 zile. Se repetă la fiecare 2 luni. Tinctura de Talpa gâștii dă rezultate bune în combaterea metabolismului abdominal (dilatarea abdomenului datorită gazelor care se formează în tubul digestiv).

Pulberea din flori și frunze se va lua câte un vârf de cuțit de 4 ori pe zi, timp de 2 săptămâni.Se repetă la fiecare două luni.

Preparatele pe bază de Talpa gâștii sunt mult mai puternice decât cele pe bază de Valeriană și prezintă avantaje că nu au mirosuri și gustul dezagreabil al Valerienei.

Pin infuzare sau decocție substanțele active din Talpa gâștii nu se extrag în întregime; de aceea se recomandă tinctura sau pulberea de plantă.

1.3. Valeriana

Valeriana sau Odoleanul este o plantă perentă , înaltă de 30 – 150 cm , cu un rizom scurt, gros, din care pornesc numeroase rădăcini ce prezintă un miros caracteristic. Tulpina este dreaptă goală în interior, cilindrică brăzdată și acoperită cu frunze opuse.

Frunzele sunt adânc divizate, cu segmentul terminal mai mare.

Florile se găsesc în înflorescențe terminale dense, asemănătoare cu o umbrelă de culoare roșu liliachiu până la alb, plăcut mirositoare.

Fiecare floare are 5 petale unite între ele într-un tub scurt.

Recoltarea se face toamna după ce partea ierboasă a odoleanului s-a vestejit, se recoltează rizomii împreună cu rădăcinile. Recoltarea, în funcție de structura pământului se face cu hârletul sau furca cu dinți lați. Rădăcinile se pun în coșuri de nuiele și se spală repede într-un curent puternic de apă. Ținerea lor mai multă vreme în apă determină pierderea substanțelor medicamentoase.

Uscarea rădăcinii de Valeriană se face în poduri acoperite cu tablă sau în camere bine aerisite. Se întind în straturi subțiri și se întorc în primele zile pentru a se uniformiza uscarea. Rădăcinile se pot usca și în camere cu aer cald sau uscătorii la o temperatură cuprinsă între 35-40 grade Celsius. Cu cât uscarea se face mai lent cu atât produsul va fi mai aromat. Produsul se consideră uscat când rizomul se rupe ușor, iar partea de la interior este uscată.

Principii active

Rădăcina de Valeriană conține 0,5-2 % ulei esențial format din izovalerianat de bornil, acetat de butirat de bornil, camfere, pinene, acid izovalerianic, sesquiterpene, pene biciclice, alcaloizi, alcooli, esteri, fenoli, cetone, oxilactone, sitosteroli etc. Deci o compoziție chimică foarte bogată în substanțe active.

Acțiunea farmacodinamică principală, cea sedativă, se pare că este imprimată de conținutul de valepotriați, substanțe cu structură chimică complexă. S-a demonstrat însă că activitatea terapeutică a produselor farmaceutice pe bază de Valeriană se datorează sinergismului tuturor substanțelor active acumulate în rădăcinile plantei.

În mod deosebit, componentele principale din uleiul esențial, în special alfa-metil cetonă și unii alcaloizi cu efecte inhibitoare asupra țesuturilor bogat inervate, asupra sistemului nervos central și a celui muscular. Efectele sedative se manifestă atât asupra sistemului nervos central și a celui muscular. Efectele sedative se manifestă atât asupra encefalului cât și asupra celorlalte segmente ale sistemului nervos.

Preparatele pe bază de Valeriană au afecte sedative în special în nevroze, prin diminuarea excitabilității creierului.

Acțiunea exercitată asupra musculaturii netede și striate se obține prin dublu mecanism: unul direct, muscular (asupra fibrei musculare), iar altul indirect, nervos (asupra plăgii neuromotorii din mușchii care comandă contracția musculară netedă sau striată).

Preparatele pe bază de Valeriană sunt recomandate ca sedative în diverse forme clinice de nevroze, în stările de excitație manifestate prin palpitații, thicardie, insomnii, nervozitate, hipersensibilitate motorie și senzorială; are și efect antispastic moderat(în crampele intestinale sau în durerile musculare).

Nu se cunosc efecte secundare la doze moderate, dar se cunosc fenomene clinice de supradozaj (de intoxicație voluntară sau accidentală). Pe de altă parte , în ultimii ani valepotriații (substanțele active din Valeriană) sunt suspectați de posibili cancerigeni; cercetările ulterioare vor dovedi sau infirma această temută suspiciune.

Pe lângă numeroasele produse fitofarmaceutice pe bază de Valeriană în ”Farmacia casei„ se pot obține următoarele:

Infuzia se prepară dintr o linguriță rădăcină la o cană cu apă. Întreaga cantitate se bea treptat în cursul unei zile.

Tinctura se prepară din 20 grame rizomi și rădăcini uscate , prin macerare în 100 ml alcool de 60-70 grade timp de 8 zile. Se iau de 3 ori pe zi câte 15-20 picături. Se recomandă în special în afecțiunile cardiace cu substrat nervos, singură sau asociată în părți egale cu tinctură de Păducel.

Pulberea se poate administra de 3 ori pe zi câte un vârf de cuțit, preferabil în capsule operculate sau cașete.

Produse farmaceutice pe bază de Valeriană

Românești: Extraveral, comprimate (o compoziție de extract uscat de Valeriană, extract uscat de Păducel și fenobarbital). Pentru adulți, 2-3 comprimate pe zi. În caz de insomnie se pot lua 2 comprimate o dată, cu o jumătate de oră înainte de culcare.

Străine: Cardiacum Mledzko, Corguttin, Zirkulin forte, Card-Ompin, Cordi sanolforte, Baldrisedon, Nervipan.

1.4. Levănțica

Levănțica este un arbust mic originar din regiunea mediteraneeană, atinge înălțimea de 30-60 cm. Tulpinile sale sunt verticale, iar frunzele înguste, verzi-argintii. Toate părțile plantei au un miros plăcut, dar cele mai aromate sunt florile. Românii foloseau lavanda pentru a parfuma apa de baie, iar ea a rămas una dintre cele mai populare și cunoscute plante.

Micile flori violacee apar în conuri după frunze, în timpul verii.

În scop terapeutic se folosesc florile, care sunt uscate și folosite pentru preparare de infuzii și capsule, sau pot fi procesate pentru extragerea uleiului esențial.

Principii active

Se folosesc florile care conțin: cele proaspete 0,5-1% ulei esențial, iar cele uscate 1-3%.

Uleiul esențial de Levănțică are un conținut de 44-50% acetat de linalil, dar și butirat de linalil, geraniol, linalol în stare liberă, valerianat de linalil, borneol, cumarine, etil-n-amilcetonă, nerol, furfurol, alfapinen, cariofilen, acizi și esteri etc. Florile mai conțin însă și tanin (o substanță amară) și unele săruri minerale.

Acțiunea farmacodinamică a florilor de Levănțică se caracterizează prin efctul sedativ la nivelul sestemului nervos central, datorat în sepecial uleiurilor esențiale pe care le conține.

În distoniile vegetative florile se folosesc în special în băi generale la cadă.

În doze terapeutice (de 3 ori pe zi câte 8-10 picături), uleiul esențial acționează asupra diferitelor sisteme : sedativ asupra sistemului nervos și cardiovascular, spasmolitic asupra căilor respiratorii, diuretic la nivelul căilor renale, carminativ, coleretic la nivelul căilor digestive și antiseptic la nivelul plăgilor infectate.

Utilizarea în administrare internă a florilor de Levănțică în dozele indicate nu duce la efecte secundare.Uleiul esențial trebuie folosit pe cale internă cu prudență, deoarece în cantități ce depășesc 0,80 grame pe zi, poate produce stări de iritații la nivelul stomacului, intestinelor și sistemului nervos central.

Mod de preparare și administrare

Pulberea : Planta se macină fin după care se face o cernere prin sită. Se ia de regulă o linguriță rasă de 4 ori pe zi, pe stomacul gol. Pulberea se ține sub limbă vreme de 10-15 minute, după care se înghite cu apă. Pulberea nu se păstrează mai mult de 10 zile, deoarece i se alterează proprietățile.

Infuzie : 1-2 lingurițe flori la o cană cu apă ; se beau 1-2 căni pe zi înaintea meselor principale.

Ulei esențial : De 3 ori pe zi câte 8-10 picături în alcool diluat (votcă) sau coniac (10 ml)

Extern : La 1 litru de apă în clocot se pun 100 grame flori de Levănțică într-un vas acoperit. După 15 minute se filtrează și întreaga cantitate se pune în cada de baie umplută 3 sferturi cu apă caldă (nu fierbinte). Tot pentru băi generale se diluează 5 ml ulei volatil de Levănțică în 25 ml alcool concentrat sau se poate utiliza și 25 ml apă de colonie de Levănțică la o cadă de apă.

Produse farmaceutice pe bază de Levănțică

Florile de Levănțică intră în special în formulele unor ceaiuri medicinale de uz intern și unele soluții de uz extern , balneologic. Uleiul este folosit ca aromatizant.

Ulei esențial de Lavandă, 10 ml, Fares, Ulei de Levănțică 40 capsule, Hofigal.

1.5. Ungurașul sau Voronicul (Marrubium Vulgare)

Ungurașul este o plantă vivace, înalt de 30-50 cm cu tulpina în 4 muchii, ramificată în partea superioară. Întreaga plantă este acoperită de peri; din această cauză are un aspect albicios. Frunzele sunt opuse, dințate pe margini iar pe partea inferioară se observă o rețea de nervure. Florile sunt mici, de culoare alb-murdar, îndesate în jurul tulpinei, formând verticile globuloase. Caliciul este în formă de tub terminat cu 10 dinți tari, spinoși, reticurbați la vârf în formă de cârlig. Înflorește începând din iunie până în septembrie. Este o specie adaptată la condiții de ariditate, rezistență la secetă, nepretențioasă față de sol. Este răspândită pe marginea drumurilor, pe terenuri necultivate, pășuni degradate și aride.

Recoltarea se face în timpul înfloririi. De la plantele tinere se taie cu foarfeca ramurile și vârfurile tulpinale.

Se usucă în straturi subțiri la umbră, în locuri bine aerisite sau în camere încălzite la o temperatură ce nu trebuie să depășească 35^0C.

În scop medicinal se utilizează ramurile și tulpinile tinere, nelignificate, recoltate în timpul înfloririi. Ungurașul conține o substanță amară care este o lactonă din grupa diterpenoidelor numită marrubina sau marrubiina(0,3-1%), acid marrubic, rășini și ulei volatil, mucilagii, taninuri, acid ursolic, saponozide, glicozide, un alcaloid, colină, vitamina C, săruri minerale etc.

Datorită conținutului ridicat de potasiu și colină extractele din această plantă pe lângă alte acțiunii terapeutice au efecte pozitive în aritmia cardiacă. Prin scindarea marrubinei acțiune coleretică importantă care favorizează un bun drenaj al bilei prin căile biliare extrahepatice.

CAPITOLUL II
PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN ANGINA PECTORALĂ

2.1.Notiuni generale

Angina pectorală este o boală cardiacă caracterizată prin crize dureroase de ischemia acută de scurtă durată a miocardului, declanșate spontan, mai rar în perioada de repaus, mai frecvent cu ocazia unor eforturi cardiace deosebite (efort fizic, frig, emoții).

Angina este modul prin care inima avertizează că nu are suficient oxigen pentru ceea ce i se cere să facă. Aceasta se întâmplă atunci când arterele coronare (arterele care irigă inima cu sânge) sunt blocate din cauza procesului de ateroscleroză. În urma acestui proces, pe peretele

arterelor se depun plăgi de grăsime calcificată, care vor reduce debitul sanguin la acel nivel. O altă cauză a anginei este reprezentată de situația în care efortul care se solicită din partea inimii este peste capacitățile pe care ea le are sau, când are nevoie de mai mult oxigen decât în condiții normale.

Angina mai apare și în cadrul altor boli, cum ar fi anemia, bolile valvulare aortice, tulburările de ritm cardiac sau funcționarea exagerată a glandei tiroide.

Simptomele anginei pectorale

Angina pectorală este o durere care apare în crize și este localizată în regiunea inimii, de unde se propagă către stern, umărul stâng, brațul stâng, până la ultimile degete ale mâinii stângi. Alteori, este către gât și omoplat. Durerea este adesea asociată cu respirație grea, tahicardie și aritmie. Se poate evolua către un infarct miocardic prin obstruarea unor segmente ale arterelor coronare.

Există mai multe tipuri de angină, cea clasică purtând denumirea de angină stabilă. Ea este determinată de un anumit efort și dispare la repaus. Un alt tip de angină este angina instabilă. Ea este o stare evulativă mai gravă, care poate apărea și în repaus sau chiar în somn, fără să poată fi prevăzută în vreun fel. Angina instabilă trebuie să fie interpretată ca un semn al unei afectări cardiace severe, care precede, mai devreme sau mai târziu, un infarct.

Durerea este cel mai important semn; este localizată inițial la mijlocul toracelui și deseori iradiază către membrul superior stâng, către gât sau chiar către abdomen. Durerea creează senzația unei constricții toracice puternice, a unei ghiare care strânge întregul piept. Unii sesizează această durere numai la nivel periferic (braț, gât). Alteori, din cauza asocierii cu senzația de arsură retrosternală, durerea este confundată cu indigestie. De fiecare dată însă, la aceeași persoană durerea are aceeași localizare și iradiere.

Durerea anginoasă durează cel mult cinci minute. Dacă durează mai mult și este de natură cardiacă, această durere poate fi foarte probabil consecința unui infarct miocardic în care durerea durează ore întregi.

În cazul anginei stabile, în afara efortului fizic amintit, durerea poate fi provocată și de o masă bogată, de expunerea la frig, de o emoție puternică, actul sexual etc. Există, de asemenea, o

serie de medicamente, unele chiar banale, cum ar fi cele pe care le luăm când avem nasul înfundat, care pot provoca o criză anginoasă.

Durerea apare la efort și dispare la repaus.

Alte simptome: anxietate, stare de oboseală, transpirații reci, tulburări de vedere. O serie de factori de risc coexistenți fac mai probabilă apariția anginei: hipertensiunea arterială, hipercolesterolemia sau alte tulburări ale metabolismului grăsimilor, fumatul, obezitatea membrii direcți din familie care au avut boli cardiace.

Tratamentul igieno-dietetic constă în evitarea frigului, a eforturilor fizice și psihice, imune de asemenea renunțarea la fumat. Sarea, alcoolul și condimentele vor fi însumate în cantități cât mai reduse.

Se recomandă în general un regim alimentar lacto-vegetarian, cu mese mici, dar repetate (preferabil 4-5 pe zi).

În această afecțiune plantele medicinale sub formă de infuzii sau decocturi au un rol secundar. Ca adjuvante ale tratamentului alopat, de bază, compus din diverse substanțe coronaro-dilatatoare și antitrombolice se recomandă specii de plante cu acțiune sedativă și ușor dilatatoare ale vaselor coronariene.

2.2.Remedii naturiste în tratarea anginei pectorale

Cea mai spectaculoasă cercetare recentă arată faptul că boala de inimă poate fi prevenită și poate chiar regresa printr-o alimentație sănătoasă. Persoanele care nu pot îndeplini activități fizice obișnuite din cauza unei angine severe, se pot bucura de o viață nouă, pur și simplu prin schimbarea alimentației. Se recomandă adoptarea unei diete strict vegetariene, cu foarte multe crudități. Ar aduce rezultate deosebite o cură exclusivă de crudități (sucuri urmate de salate) de 3-6 luni, debutând cu o cură de dezintoxicare, folosind vreme de 7-14 zile sucuri de fructe, zarzavaturi și ceaiuri de plante. Sucurile naturale curăță sângele și întăresc mușchii inimii. În continuare se recomandă următoarele sucuri:

Urzica- 1-2 pahare pe zi, pe lângă efectele de reglare a tensiunii arteriale, extractul apos de urzică, adică sucul, are un efect protector asupra vaselor de sânge, împiedicând scleroza și rigidizarea lor. De asemenea, urzica este recomandată în tulburările de coagulare ale sângelui, ca adjuvant în hemoragii interne, precum și pentru sechelele post-hemoragice. Sucul de urzică se

poate obține prin macerarea urzicilor ce vor fi tăiate mărunt și introduse într-un recipient de sticlă. După macerare, se strecoară, iar sucul se consumă pe parcursul zilei.

Orzul verde-1-2 pahare pe zi, bogat în clorofilă în vitamina C și alți antioxidanți puternici, sucul de orz verde este foarte eficient în bolile cardiovasculare.

Pătrunjel-1 pahar pe zi, bogat
în potasiu, element atît de necesar în reducerea tensiunii arteriale și în sănătatea inimii.

Leurda-1-2 pahare pe zi, este o plantă sălbatică înrudită cu usturoiul. Hipertensiunea, aterosleroza și ischemia cardiacă asociate cu valori ridicate ale colesterolului, sunt puternic combătute în această cură, pentru că leurda conține adenoiză, o substanță care are un rol esențial în reducerea colesterolului, în împidicarea formării cheagurilor, în scăderea tensiunii arteriale.

Leurda este un termen lung, adjuvantul ideal și pentru aritmia cardiacă sau tahicardie, fiind administrată în cure de 2-3 luni. Pentru obținerea sucului se procedează ca și în cazul urzicii.

Țelina are efecte benefice în scăderea tensiunii arteriale. La fel și consumul zilnic de piure de țelină. Cel mai bine este să folosiți suc de țelină (100ml pe zi). În țelină există o substanță chimică numită 3-n-butilftalină. Efectul ei este de relaxare a mușchilor netezi din pereții vaselor sanguine, ceea ce duce la lărgirea acestora.

Lucerna-1 pahar pe zi, lucerna reduce colesterolul rau (LDL), prevenind apariția bolilor coronariene și atacurilor cerebrale. Consumați sucul preparat la blender folosind vârfurile proaspete.

Măcesele au proprietăți vasodilatatoare arteriale și conțin cea mai mare cantitate de vitamina C. Sucul de măcese uscate se obține prin macerare, 2 linguri de pulbere la o cană de apă.

Preparate din Păducel

Preparatele din speciile de **Păducel** (Crataegus oxycantha și Crataegus monogyna) sunt recunoscute ca fiind eficiente și în angina pectorală. Produsele pe bază de flori, frunze și fructe de Păducel cresc fluxul sanguin coronarian și permit o mai bună contractibilitate a mușchiului cardiac. Fructele acestor plante cresc nu numai utilizarea oxigenului, dar și metabolismul enzimelor din mușchiul cardiac, făcând ca inima, această adevărată „pompă", să funcționeze cu mai mare eficiență.

Totodată, aceste preparate au și o ușoară acțiune vasodilatatoare periferică, prin aceasta scăzând tensiunea arterială, factor agravant al anginei pectorale. Având și un ușor efect anticolesterolemiant, împiedică formarea plăcilor de aterom pe arterele coronare care obstruează lumenul vaselor sanguine care ar trebui să hrănească în mod eficient fibra miocardică.

Forma cea mai simpă de administrare a Păducelului este infuzia preparată dintr-o linguriță flori și frunze sau din două linguri de fructe la o cană cu apă. Întreaga cantitate se va bea în timpul crizelor, dar numai concomitent cu inegalabilele tablete de Nitroglicerină, sau fracționat în mai multe prize în perioada dintre crize.

Tinctura de Păducel se prepară din frunze și flori în părți egale cu fructe, din care 20 grame se adaugă peste 100 ml alcool de 60-70^0, se lasă la macerare timp de 10 zile. În timpul crizei, bolnavul va lua 20 picături în puțină apă, iar preventiv (între crize) de 3 ori pe zi câte 15 picături.

Un alt remediu fitoterapeutic al anginei pectorale este un ceai medicinal cu efecte imediate, preparat dintr-un amestec de plante, pregătit după formula:

Rp: Frunze de Mentă (Folium Menthae)	20 grame
Frunze de Roiniță (Folium Melissae)	20 grame
Talpa Gâștii (Herba Leonuri)	30 grame
Coada Racului (Herba Anserinae)	10 grame
Flori de Soc (Flores Sambuci)	10 grame
Rădăcină de Valeriană (Radix Valerianae)	10 grame

Se pregătește o infuzie dintr-o lingură amestec de plante la o cană cu apă; se beau 2-3 căni pe zi sau ori de câte ori apare câte o criză anginoasă.

În paralel cu preparatele pe bază de Păducel, fitoterapia recomandă o infuzie din **Anghinare** (Folium Cynarae) preparată dintr-o linguriță de plantă la o cană cu apă, care se va bea în cursul unei zile, repetat de 3 ori pe săptămână.

Indicat în cardiopatiile ischemice, dureroase și nedureroase și adjuvant în tratamentul stărilor de preinfarct și infarct cardiac și insuficiență cardiacă este **Cardiotonic,** produs de Phyticaritas (Miercurea-Ciuc).

CAPITOLUL III
PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN ATEROMATOZA ȘI ATEROSCLEROZA CARDIO-VASCULARĂ

Ateromatoza reprezintă un proces complex, caracterizat prin depunere lentă și progresivă în pereții arterelor de colesterol, de grăsimi animale și de săruri de calciu sub forma unor plăci denumite ateroame (de unde și denumirea de ateromatoză). Cu timpul arterele își pierd elasticitatea și își îngustează lumenul. Cauzele acestei afecțiuni sunt numeroase: sedentarismul, alimentația neechilibrată , abuzul de alcool, de cafea sau de tutun, stările repetate sau și prelungite de stres și, nu în ultimul rând, vârsta înaintată, la care apar, în mod indubitabil, și leziunile de îmbătrânire a organismului în general, printr-un proces de radicali oxidanți rezultați din metabolismul celular, responsabili de procesul de degradare și de îmbătrânire celulară, și a coronarelor în special. Tocmai de aceea s-a postulat de către cercetători că „omul are vârsta arterelor sale". La baza tratamentului stă regimul igieno-dietetic care joacă de altfel un rol major și în profilaxia acestui tip de afecțiuni, dar și în tratamentul bolii deja declanșate. Trebuie asigurată o alimentație echilibrată și rațională, o viață activă dar liniștită, lipsită de excese fizice sau psihice. Se va evita sedentarismul, recomandându-se plimbările pe jos, alergările ușoare tip „jogging", mersul cu bicicletă și gimnastica ușoară.

În aceste afecțiuni, regimul alimentar joacă un rol deosebit. Sunt recomandate 5-6 mese pe zi, în cantități moderate, evitându-se mesele consistente, copioase. Carnea de pasăre, de vită și peștele alb preparate sub orice formă (supe, rasol, grătar, tocătură etc.) sunt permise de 2-3 ori pe săptămână. Mai indicate sunt însă produsele lactate, albușul de ou, pastele făinoase, supele de zarzavaturi, ouăle fierte, cartofii copți sau fierți în coajă, salatele de crudități de sezon. Sarea de bucătărie este permisă, dar în cantitate redusă; dacă afecțiunea este însoțită și de hipertensiune arterială, va fi eliminată complet din alimentația bolnavului, iar lichidele se vor reduce cantitativ. Minimum necesar de sare indispensabilă vieții se asigură din legumele și fructele consumate. O zi pe săptămână, la alegere, se vor consuma numai fructe și legume.

Se vor reduce, pe cât posibil, ceaiul chinezesc, cafeaua, cacao, băuturile răcoritoare tip Coca Cola, iar cele alcoolice și tutunul vor fi absolut interzise. În caz de constipație se vor administra ceaiuri laxativ-purgative sau mai bine produsul Herbolax.

Plante utilizate in tratamentul aterosclerozei:

Anghinarea face parte din familia Asteraceae, fiind o plantă erbacee, perenă, cu frunze mari, spinoase şi flori mari de culoare violacee şi formă globuloasă. Originară din Etiopia, anghinarea este una din cele mai vechi plante medicinale cunoscute în istoria umanităţii, ea traversând Egiptul Antic pentru a ajunge în Europa de Sud. Grecii şi romanii utilizau anghinarea pentru tratarea icterului, dispepsiei şi afecţiunilor urinare. În medicina tradiţională, frunzele de anghinare erau folosite pentru proprietăţile coleretice şi diuretice.

Acțiuni:

Coleretică, colagogă, hepatoprotectoare, regenerantă a celulelor hepatice, hipocolesterolemiantă, hipolipemiantă, împiedică dezvoltarea plăcilor aterosclerotice, diuretică, favorizează eliminarea renală a acidului uric, amplifică capacitatea de detoxifiere a ficatului, vasodilatatoare, cardioprotectoare, bacteriostatică (faţă de Salmonella, Staphylococcus şi Proteus), stimulează pofta de mâncare, antialergică (prin inhibarea complementului seric), laxativ, tonic amar, tonic digestiv.

Indicatii:

Se utilizează ca adjuvant în: insuficienţă hepatică si renală, hepatite cronice, ciroză hepatică, colecistite acute şi cronice, diskinezie biliară, angiocolite (inflamaţii ale căilor biliare), enterite, infecţii intestinale, hipercolesterolemie, hiperlipidemie, obezitate, ateroscleroză, gută, hipertensiune arterială, angină pectorală, anorexie, alergii pe fond hepatic, hemoroizi, constipaţie, astenie, surmenaj, intoxicaţii.

Precautii:

În caz de supradozare pot apărea: greţuri, diaree, nefrotoxicitate.

Contraindicatii:

Litiază biliară, obstrucţie biliară, sarcină, alăptare, alergie la anghinare.

Mod de administrare:

INTERN:

Pulbere – planta se macină fin cu o râşniţă electrică. Se ia o linguriţă rasă de 4 ori pe zi, pe stomacul gol. Pulberea se ţine sub limbă timp de 10-15 min., după care se înghite cu apă.

Macerat la rece – se prepară dintr-o lingură cu plantă adăugată la 250 ml de apă, se menţine timp de 6-8 ore la temperatura camerei, apoi se strecoară şi se bea pe stomacul gol. Se administrează 2-3 căni pe zi, cu 30 min. Înainte de mese.

Infuzie – se prepară dintr-o lingură cu plantă adăugată la 250 ml de apă clocotită, se menţine timp de 15 min. La temperatura camerei, apoi se strecoară şi se bea pe stomacul gol. Se administrează 2-3 căni cu infuzie pe zi, cu 30 min. Înainte de mese.

Ceapa și Usturoiul

După cum s-a demonstrat recent, au cpacitatea de a lupta împotriva aterosclerozei: **sucul de Ceapă simplu** (15-30 picături pe zi dizolvate în apă) sau amestecat cu miere de albine pentru a-i corecta gustul se recomandă a fi luat zilnic timp de 1-2 luni, repetat de 3-4 ori într-un an.

Usturoiul consumat în cantitate mică (1-2 căței de usturoi zilnic) pe o perioadă de 30 de zile.

Ambele sunt vegetale care ne stau la îndemână, dar, poate pentru faptul că ne sunt prea ușor accesibile, le neglijăm total.

Preparate folosite în ateroscleroză

În ateroscleroza vaselor coranoriene, ca adjuvante se recomandă următoarele rețete pe bază de plante:

Frunze de Vâsc (Folium Visci)	25 grame
Frunze cu flori de Păducel (Folium Crataegi cum floribus)	25 grame
Frunze de Rozmarin (Folium Rozmarini)	20 grame
Coada Calului (Herba Equiseti)	20 grame
Traista Ciobanului (Herba bursa-pastoris)	10 grame

Din 2 linguriţe amestec de plante la 250 ml apă se prepară o infuzie, care se va bea treptat, în cursul unei zile.

Pentru hipertensiunea senilă cu riscuri de hemiplagie se recomandă:

Rp: Extract fluid de Păducel (Extractum Crataegi) 10 ml

Extract fluid de Vâsc (Extractum Visci) 20 ml

Tinctură de Valeriană (Tinctura Valerianae) 30 ml

Din acest preparat se poate lua zilnic câte 15-20 picături, de 3 ori pe zi.

La îndemână avem și produsele obținute din ciorchinii de **Viță de vie** (Vitis vinifera) mustul, vinul și sâmburii de struguri.

Cercetătorii americani au identificat cu precizie mecanismele care fac din must un medicament excelent în tratarea bolilor cardio-vasculare. Efectele lui benefice sunt datorate unor substanțe de origine vegetală cu proprietăți antioxidante, care, pe de-o parte, măresc concentrația de antioxidanți din sânge, iar pe de altă parte, reduc producerea unui radical liber din organism.

Efect benefic în scăderea L.D.L. responsabil de procesul de ateromatoză și, în consecință, de grave tuburări cardiovasculare și cerebrale are **vinul**. Acest efect favorabil s-ar datora faptului că vinul conține anumite substanțe biologice, denumite procyanidine, capabile să întârzie sau chiar să prevină procesul de ateromatoză, împiedicând astfel declanșarea unor boli vasculare (infarctul miocardic și hemoragiile cerebrale). Boli care ocupă astăzi locul întâi în multe țări din lume, printre care și România, în privința cauzelor de deces.

Știm astăzi că sâmburii, dar mai ales cojile de struguri folosite pentru a produce vinul roșu conțin, antioxidanți puternici, din grupa polifenolilor, și mai ales resveratrol, care cresc producerea de HDL (tipul bun de colesterol) și inhibă producerea de endothelin 1- peptidă care contribuie la accelerarea procesului de ateroscleroză.

Resveratrolul din vin, șampanie, must, sâmburi de struguri roșii și ciorchinii de Viței de vie este responsabil de scăderea colesterolului din sânge, căruia i se datorează mortalitatea mare prin boli cardiovasculare, descoperire care aparține din anul 1980 cercetătorului francez Pierre Ducimetriere.

Consumul zilnic în cantitate de 100-500 ml, un vin de bună calitate, preferabil roșu sau negru (deoarece conține o mai mare cantitate de polifenoli, de tanin și de flavonoizi antioxidanți), nu dăunează sănătății, ci i ajută.

CAPITOLUL IV
PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ

Noțiunea de **hipertensiune arterială** definește un simptom (creșterea tensiuni arteriale sistolice sau diastolice) și nu o boală; ca simptom, creșterea tensiunii arteriale poate fi și consecința unor dereglări funcționale sau organice, nu numai la cord sau, la sistemul circulator, ci și la distanță și în cu totul alte organe sau sisteme ale organismului (cazul hipertensiunii arteriale instalate ca o consecință a unei suferințe renale cronice sau a unei tumori suprarenaliene, denumită feocromocitom etc.).

Rezultă că tratamentul hipertensiunii arteriale ca simptom în cadrul altor boli se tratează concomitent cu boala de bază, care a indus apariția dereglării tensiunii arteriale; ea se poate vindeca pe măsură ce se elimină cauza care a produs-o.

În ultimul timp, în lumea medicală s-a statorcinit termenul de boală hipertensivă, ca stare de suferință primară a aparatului cardiovascular și consecință a acesteia, creșterea valorilor tensiunii arteriale sistolice sau diastolice.

Dar dacă răspunsul la tratamentul medicamentos pe care-l urmează bolnavul depinde de boală și de stadiul ei de evoluție, cel igieno-dietetic depinde de voința bolnavului de a se vindeca, rezistând unor privațiuni alimentare și unor tentații ale vieții moderne (cafea, tutun, alcool).

Tratamentul igieno-dietetic se realizează, în mare, prin modificarea obiceiurilor culinare și a condițiilor zilnice de trai, adică mai mult repaus și o viață pe cât posibil fără emoții și traume psihice. Este importantă și ameliorarea condițiilor de muncă ale individului, pentru a i se solicita cât mai puțin sistemul nervos și aparatul cardio-vascular (eforturi limitate, evitarea temperaturilor înalte sau, din contră, foarte scăzute, stări prelungite de tensiune psihică).

stic, Regimul alimentar este de asemenea foarte important și constă în mare, în reducerea din alimentație a clorurii de sodiu și într-o alimentație predominant lacto-vegetariană, cu un aport suficient caloric, mai ales în sezonul rece. Cantitatea de lichide se va reduce, dar nu în mod dra decât în cazurile în care hipertensiunea arterială este asociată și cu insuficiență cardiacă.

În prezent tratamentul hipertensiunii arteriale esențiale se asigură printr-o medicație specifică în care pe lângă produse de sinteză (Adalat, Nifedipin, Verapamil, Diltiazem etc.) se asociază și extracte sau substanțe pure, de origine vegetală (Papaverină, alcaloizi din Rauwolfia serpentina sau din Vinca minor etc.)

Dar în normalizarea tensiunii arteriale pot contribui foarte bine ca adjuvante și unele produse din plante medicinale care pot fi preparate și utilizate chiar de bolnav:

4.1. Păducel florile, frunzele și fructele.

Infuzie-preparată dintr-o linguriță de frunze și flori sa 2 linguriște fructe la o cană cu apă. Întreaga cantitate de infuzie se va bea în cursul unei zile.

Tinctură-preparată din 20 grame frunze și flori sau 30 grame fructe, prin macerare in 100 ml alcool de 70^0; se recomandă 10-15 picături, de 3 ori pe zi.

4.2.Talpa gâștii (Herba Leonuri).

Substanțele active din această plantă pot duce la scăderea tensiunii arteriale prin reglarea ritmului cardiac și prin diminuarea presiunii sanguine.

Infuzie, din 3 linguri de plantă mărunțită la 200 ml apă; se iau 3-5 linguri pe zi.

Tinctura, preparată din 20 grame plantă, prin macerare timp de 8 zile, în 100 ml alcool de 70^0. Se vor lua 20-40 picături odata, de trei ori pe zi.

4.3 Frunze de Vâsc (Folium Visci)

Produsele terapeutice obținute din Vâsc dau rezultate bune în maladia hipertonică, dacă aceasta nu este asociată și cu leziuni cardiace. În cazul apariției tulburărilor de ritm cardiac (aritmie) în timpul tratamentului fitoterapeutic, acesta se va întrerupe.

Macerat la rece, preparat din 2 linguriță plantă, care se lasă peste noapte în o jumătate litru de apă; se filtrează, se îndulcește și se bea în mai multe reprize, în cursul unei zile.

Pulbere de plantă, din care se va lua de 2-3 ori pe zi, câte un vârf de cuțit.

4.4 Anghinarea (Cynara cardunculus)

Pe lângă acțiunea sa principală, cea coleretică, frunzele de Anginare au și proprietatea de a scădea colesterolul din sânge și de a stimula diureaza, contribuind indirect la menținerea în limite normale a tensiuni arteriale.

Infuzie preparată dintr-o lingură plantă la o jumătate litru de apă. Jumătate din această cantitate se va bea, dimineața, iar restul, înaintea meselor de prânz și de seară.

4.5. Dracila (Radix Berberidis)

Cercetări recente și aprofundate au demonstrat că preparatele pe bază de rădăcină de Berberis, datorită unui alcaloid „berberina”, stimulează centrii respiratori și circulatori, ameliorând circulația și reducând pulsul. Se utilizează și ca tonifiant în stările de inaniție și în special după bolile infecțioase care au afectat sistemul circulator.

Pentru confirmarea acțiunii terapeutice a Dracilei mai sunt necesare studii farmacodinamice, farmacocinetice și citotoxice. De aceea, preparatele din această specie se vor utiliza limitat și numai sub supraveghere medicală.

4.6 Ruta de grădină (Ruta graveolens)

S-a demonstrat că ea conține un ulei esențial bogat în eucaliptol și limonen, mai multe substanțe de natură glicozidică, între care cumarina și glicozid vaso-activ de tip rutinic.

Cercetările farmacodinamice au demonstrat că preparatele din această plantă constituie unul dintre cele mai bune preparate spasmolitice cu efecte asupra sistemului digestiv și a uterului și în unele tulburări circulatorii: palpitații, vertij, bufeuri etc.

Dar nu trebuie neglijat faptul că preparatele fitoterapice obținute din Ruta de grădină sunt contraindicate în tratamentul hipertensiunii arteriale la femeile însărcinate datorită efectului avortiv al acestora.

4.7 Ceaiuri medicinale folosite în hipertensiune

Există însă și numeroase alte formule de ceaiuri medicinale recomandate în hipertensiunea arterială, stabilizată prin medicația alopată modernă:

Rp: Frunze și flori de Păducel (Folium Crataegi cum floribus)	30 grame
Flori de Sulfină (Flores Meliloti)	20 grame
Flori de Coada șoricelului (Flores Millefolii)	40 grame
Frunze și rămurele de Vâsc (Folium Visci cum stipites)	10 grame

Din acest amestec de plante se prepară o infuzie dintr-o lingură de plante la o cană de apă. Se va bea toată cantitatea rezultată, în timpul unei zile.

O formulă bună de ceai hipotensiv cu acțiune remarcabilă asupra circulației, dar și a sistemului nervos central, este următoarea:

Rp: Flori cu frunze și fructe de Păducel (Flores, folium et fructus Crategi)	30 grame
Rădăcină de Rauwolfia (Radix Rauwolfiae)	20 grame
Talpa gâștii (Herba Leonuri)	30 grame
Flori de Coada șoricelului (Flores Millefolii)	10 grame
Rădăcină și rizom de Obligeană (Rhizoma Calami)	10 grame

Infuzia se prepară dintr-o lingură de amestec de plante la o cană de apă. Ea se va bea călduță, o cană dimineața și una seara. După primele trei zile de administrare a acestui ceai, este necesar controlul tensiunii arteriale, deoarece, sub tratament, sunt posibile mari variații ale acesteia.

În hipertensiunea arterială de natură nervoasă (denumită și „esențială”), fitoterapia recomandă un ceai medicinal cu acțiune rapidă, pregătit din amestecul de plante:

Rp: Talpa gâștii (Herba Leonuri)	30 grame
Sunătoare (Herba Hyperici)	25 grame
Flori de Coada șoricelului (Flores Millefolii)	25 grame
Frunze de Roiniță (Folium Melissae)	17 grame
Flori de Arnică (Flores Arnicae)	3 grame

Din acest amestec de plante se prepară un decoct, dintr-o lingură de pulbere de plante la o cană de apă. Se fierbe la foc domol, timp de 5 minute. Întregul decoct se va bea în timpul unei zile.

În hipertensiunea arterială asociată cu o stare de decompensare cardiacă sau cu alte tulburări cardiace se recomandă următoarea formulă:

Rp: Rădăcină de Dracilă (Radix Berberidis) 30 grame

Frunze de Rută de grădină (Folium Rutae gravelones) 20 grame

Frunze de Rozmarin (Folium Rosmarini) 15 grame

Flori de Coada șoricelului (Flores Millefolii) 15 grame

Flori de Arnică (Florea Arnicae) 5 grame

Infuzia se prepară dintr-o lingură amestec de plante la o cană cu apă. Totul se va bea în timpul unei zile.

Un ceai medicinal antihipertensiv cu acțiune lentă și prelungită se prepară după următoarea formulă:

Rp: Rădăcină de Valeriană (Radix Valerianae) 20 grame

Flori de Păducel (Flores Crataegi) 20 grame

Frunze de Măslin(Folium Olivarum) 20 grame

Frunze de Vâsc (Folium Visci) 20 grame

Rădăcină de Rauwolfia (Radix Rauwolfiae) 20 grame

Se prepară o infuzie dintr-o lingură de amestec de plante la o cană cu apă. Se va bea dimineața și seara. Controlul medical regulat al tensiunii arteriale este obligatoriu.

În hipertensiunea arterială a oamenilor în vârstă fitoterapia recomandă următoarea formulă:

Rp: Tinctură de Păducel (Tinctura Crataegi) 30 grame

Tinctură de Talpa gâștii (Tinctura Leonuri) 20 grame

Tinctură de Valeriană (Tinctura Valerianae) 30 grame

Extract apos de Vâsc (Extractum Visci) 20 grame

Din tinctura rezultată se iau de 4 ori pe zi câte 15-20 picături, în puțină apă.

Dintre fructe se recomandă cireșele, cocăzele negre, frăgușele, căpșunile, lămâile, vișinile și strugurii; dintre legum:hreanul, leușteanul, sfecla roșie și usturoiul.

Se prepară o tinctură din 350 g căței de usturoi bine pisați la care se adaugă 250 g alcool etilic de 90^0C. Se pune totul la macerat, timp de 10 zile într-un vas închis și la întuneric. După stoarcere prin tifon, tinctura rezultată se filtrează în flacon închis, la loc răcoros și la întuneric. Se iau în puțină apă, dimineața 1 picătură, la prânz 2 picături, seara 3 picături. A doua zi dimineața 4 picături, la prânz 5 picături, seara 6 picături și așa mai departe, până când se ajunge la totalul de 25 picături pe zi apoi se descrește numărul de picături, până la zero. Se presupune că acest

tratament scade cantitatea de colesterol și normalizează tensiunea arterială la bolnavii cu hipertensiune.

CAPITOLUL V
PLANTE MADICINALE UTILIZATE IN INSUFICIENȚA CARDIACĂ ȘI CIRCULATORIE

În termeni generali, insuficiența cardiacă desemnează acea stare de activitate insuficientă a cordului, având consecintă directă imposibilitatea îndeplinirii funcției sale de pompă circulatorie (care activează și întreține circulația sanguină în întregul organism).

Cordul insuficient mai poate asigura debitul sanguin adecvat necesităților normale ale organismului, datorită unei contracții cardiace deficitare. În primă fază evolutivă a insuficienței cardiace, inima poate însă să asigure necesitățile curente ale organismului, dar nu va face față în situația în care organismul este supus unor eforturi deosebite. Este faza cunoscută sub denumirea de **insuficiență cardiacă compensată.** Când cordul este incapabil de a-ți îndeplini rolul său de pompă biologică a sistemului cardiovascular chiar în condițiile de repaus al organismului, se vorbește despre forma de **insuficiență cardiacă decompensată.**

De regulă, primul dintre compartimentele cordului care cedeaza este ventriculul stâng și de aceea, în mod curent se vorbește despre insuficiența ventriculară stângă.

Activitatea cordului este legată de sistemul circulator periferic; insuficiența cordului duce cu timpul și la **insuficiența vasculară periferică**, favorizând staza sângelui în sistemul nervos periferic. În acest caz, vorbim despre **insuficiență cardiacă globală.**

Datorită severității bolii și dificultăților terapeutice, tratamentul de atac și cel de fond al insuficienței cardiace sau cardiovasculare, ca și regimul de viață (ceea ce constituie de astfel tratamentul igieno-dietetic al bolii) trebuie recomandate numai de medic și efectuate sub supravegherea sa în cadrul spitalizării bolnavului sau prin controale clinice periodice, în caz de tratament ambulator.

Patologia cardiovasculară în general și insuficiența cardiovasculară în special constituie apanajul fitoterapiei. În nici un alt capitol de patologie umană viața bolnavului nu depinde atât de existența unor medicamente deosebit de active, produse pe bază de plante medicinale, așa cum sunt bolnavii cu afecțiuni cardio-vasculare. Cu toate progresele tehnico-farmaceutice realizate în ultimul timp, în întreaga lume medicamentele tonicardiace majore (de susținere a cordului bolnav) și cu efecte salutare sunt tot cele obținute din plantele medicinale cunoscute sub denumirile de *Digitalis lenata și Digitalis purpurea*. Utilizate în mod empiric de multe din generațiile predecesoare și devenite medicamente tradiționale, produsele medicamentoase din aceste plante, ale căror substanțe active sunt izolate și separate din ce în ce mai bine prin mijloacele tehnice actuale, sunt atât de larg utilizate astăzi încât dacă omenirea s-ar afla în fața unei catastrofe ecologice care să zicem ar duce la dispariția acestor două specii de plante medicinale, probabil că milioane de vieți umane s-ar pierde anual din lipsa unui remediu terapeutic eficient.

Prezentăm, câteva dintre medicamentele tonicardiace obținute din speciile de *Digitalis lenta și Digitalis purpurea,* utilizate astăzi în tratamentul insuficienței cardiovasculare:

Digoxin (preparat cunoscut și sub denumirile comerciale: Caragoxin, Dilanacin, Lanicor, Lanoxin) prezentat sub formă de comprimate, de soluție de uz intern (oral), și de fiole. La ora actuală, acest tonicardiac este cel mai frecvent utilizat, în special în tratamentul insuficienței cardiace acute, cu cele mai bune rezultate terapeutice; Digitalin (sinonime: Carditoxin, Digimerck, Digitaline Nativelle); Deslanozid (sinonime: Cedilanide, Isolanid); Lanatozid C (sinonime: Ceglunat, Lanatigen, Lanimerck); Digitala comprimate, conținând pulbere din frunze de *Digitalis purpurea.* Având acțiune iritantă gastric (produce adesea grețuri și vărsături, mai ales la doze crescute), preparatul nu se recomandă în tratamentul insuficienței cardiace acute sub forma a ceea ce se denumește „digitalizarea rapidă" și care necesită doză mare de substanță activă (3 comprimate pe zi), ci mai ales în formele de insuficiență cardiacă cronică, constituind tratamentul de întreținere al bolii.

Toate medicamentele sus menționate, deși foarte active la dozele optime, nu sunt lipsite de riscuri, chiar majore pentru bolnav, deoarece între doza utilă terapeutic și cea toxică este o mică diferență (de ordinul miligramului sau chiar al zecimilor de miligram). Deci, orice greșală din partea bolnavului în administrarea tonicardiacului poate să-i fie nocivă. Tocmai din aceste motive, atât prescrierea lor cât și controlul eficienței tratamentului trebuie să le facă numai

medicul căruia i s-a adresat bolnavul; de aceea, nu indicăm nici dozele, nici modul de administrare al medicamentelor tonicardiace majore de care ne-am ocupat în rândurile de față. Fiecare bolnav constituie o invidualitate biologică, pe de o parte, iar pe de alta, stadiul de evoluție a insuficienței cardiovasculare poate diferi de la un bolnav la altul; de aceea și tratamentul trebuie individualizat strict, de la caz la caz. În afara medicației tonicardiace majore, în insuficiența cardiovasculară mai pot interveni cu rol adjuvant și plante medicinale sau preparate farmaceutice:

5**.1. Plante medicinale utilizate în insuficiența cardiovasculară:**

Degețelul Purpuriu (Digitalis Purpurea)

Descrierea plantei:

Digitalis purpurea este o plantă ierbacee bianuală. În primul an se dezvoltă numai o rozetă de frunze bazilare, iar în al doilea an o singură tulpină cu frunze atingând înălțimea de un metru, care se termină cu un racem de flori mari și frumoase. Florile sunt aplecate, așezate într-un racem unilateral; caliciul este format din 5 sepale concrescute; carola e gamopetală, de forma unui deget; la exterior este purpurie, iar la interior albă, cu pete purpurii la gura carolei; are 4 stamine; ovarul e superior, fructul e o capsulă biloculară cu numeroase semințe foarte mici.

Digitalis purpurea nu se întâlnește în stare sălbatică ci se cultivă anual în plantații.

Recoltarea:

Se recoltează frunzele bazilare care se taie cu secera în așa fel ca să nu se ia peţiolurile, deoarece acestea încetinesc mult uscarea și conține puține glicozide. Toamna plantațiile se ară și primăvara se însemințează din nou. Uneori se pot face și alte două recolte într-o vară.

Uscarea:

Trebuie făcută repede, la o temperatură de 60^0C, în caz contrar glicozidele se descompun, ceea ce micșorează activitatea frunzei.

Descrierea produsului

Forma limbului frunzei de digitală e oblungovală sau oval-lanceolată; frunzele coulinare sunt alungite de 10-25cm și late 5-8cm.

Marginea frunzei este inegal crenelată. Frunzele inferioare de pe tulpină sunt prevăzute cu peţioluri aripate; frunzele mediane au peţioluri scurte, iar cele superioare sesile.

Frunzele bazilare sunt mai mari și cu peţioale mai lungi. La partea superioară frunzele sunt ridate de culoare verde închis, suprafața inferioară a frunzei se caracterizează printr-o rețea poliedrică formate din nervure ramificate și reliefate; pe partea inferioară, din cauza abundenței de peri, frunza este colorată cenușiu.

Principii active:

Digitala conține glicozide din grupa cardiotonicelor, digitoxina și gitoxina care au fost obținute în stare cristalină; gitoxina se deosebește de digitoxina printr-o grupare de hidroxil în plus.

Acțiune:

Este unul din cele mai importante cardiotonice, însă are în același timp și o acțiune periculoasă, așa numita cumulativă sau acțiune de cumulare care constă în faptul că glicozidele eliminându-se încet se acumulează în organism, de aceea dozele mici întrebuințate obișnuit un timp îndelungat provoacă intoxicație. Din această cauză, administrarea digitală trebuie alternate cu alte medicamente mai puțin periculoase și cu o activitate mai slabă.

Administrarea:

Frunzele de digitală se prescriu sub formă de infuzie, tinctură sau pulbere (comprimate ce conțin 1 gram Pulbere de digitală).

Frunzele se alterează ușor la umezeală de aceea e mai bine să fie păstrate sub formă de pulbere în borcane mici, închise ermetic și parafinate.

Infuzia

In 200 ml de apa clocotită se adauga 0,2 – 0,8 grame de frunze proaspete iar apoi se acoperă vasul și se lasă astfel timp de jumătate de ora. Apoi se strecoară lichidul obținut și se împarte în cinci porții, ce vor fi băute toate în aceeași zi. Eventual, pentru a-i schimba puțin gustul, se poate îndulci cu zahar.

Maceratul

Pentru macerat este nevoie de 0,1 – 0,5 grame de frunze macinate si aproximativ un sfert de litru de apa. Continutul se macereaza la rece timp de 12 ore si apoi se imparte in cinci portii, ce vor fi consumate, ca si in cazul infuziei, intr-un interval de 24 de ore.

Ruscuța de primăvară (Herba Adonis Vernalis)

Descrierea plantei:

Ruscuța este una din primele plante ce înfloresc primăvara, este ierbacee, cu un rizom ramificat care dă câteva tulpini simple sau puțin ramificate, tulpinile sunt acoperite cu frunze dese, însă în partea inferioară sunt aproape nude, acoperite numai cu frunze solzoase, de culoare brună.

Florile sunt terminale, solitare, mari, de culoare galben-auriu. Înflorește în aprilie-mai, odată cu apariția frunzelor; în acest moment tulpina este foarte scurtă, ea se prelungește treptat în timpul fructificării, atinge 40 cm.

Crește prin pășuni și în tufișuri în regiunea de silvostepă.

Recoltarea:

Recoltarea are loc de la începutul înfloririi și până la scuturarea fructelor. Se recoltează toată partea aeriană, tăind-o ceva mai sus de frunzele solzoase.

Uscarea:

Trebuie să aibă loc cât mai repede pentru a evita descompunerea glicozidelor. Iarba se așează în buchete, se taie vârfurile tulpinii și se usucă întinzându-se pe frânghii.

Uscarea pe cale artificială se recomandă deoarece oprește activitatea enzimelor și, deci reducerea principiilor active. Ruscuța se consideră uscată când tulpinile se rup cu ușurință.

Descrierea produsului:

Produsul este format din partea întreagă fără rădăcini, de culoare verde, în amestec cu florile galben-aurii. Mirosul este slab, iar gustul este amar. Nu trebuie să conțină plante decolorate,
fructificații și părțile inferioare ale tulpinei acoperite cu solzi.

Principii active:

Ruscuța conține glicozide cardiotonice care sunt: adonizida și adonivernazida, obținute sub formă de pulbere cristalină albă. În afară de aceste glicozide iarba mai conține mici saponine și adonitol.

Acțiune:

Este unul din cele mai importante glicozide cardiotonice. Se deosebește de digitală prin lipsa acțiunii cumulative, de aceea poate fi administrată în cazuri grave.

Administrare:

Se întrebuințează mai ales sub formă de infuzie apoasă și ca preparate noi galenice, adică extracte care nu conțin substanțe de balast.

Lăcrămioara sau Mărgăritarul (Herba Convallariae Majalis)

Descrierea plantei:

Este o plantă mică monocotiledonată, vivace, înaltă de 15-20 cm, ierbacee, cu un rizom subțire, orizontal cu două frunze bazilare, din mijlocul căruia iese tulpina floriferă terminate cu un racem de flori albe și mirositoare. Fructul este o bacă, la început de culoare verde, apoi roșie, cărnoasă.

Toată planta este toxică, amară. Înflorește în mai, crește prin păduri și tufișuri. Se cultivă în grădini ca plantă ornamentală.

Recoltarea:

De la lăcrămioare se culeg frunzele începând înainte de înflorire și pânp la coacerea fructelor. Recoltarea se face cu secera sau cu cuțitul de la locul de unire a limbului cu pețiolul. Nu este permisă smulgerea plantei deoarece acest lucru duce la distrugerea speciei și la obținerea unui produs necorespunzător. Se îndepărtează pețiolul, resturile de buruieni și se transportă în coșuri la locul de uscare.

Uscarea:

Frunzele se usucă cât mai repede, deoarece se îngălbenesc ușor. Până la uscare, frunzele se păstrează în grămezi mici, afânate, ca aerul să poată circula cu ușurință, la umbră, iar zilnic se vor vântura.

Uscarea se face numai pe cale artificială la o temperatură de 60-105^{0}C. Această temperatură asigură conservarea principiilor active în totalitate și păstrarea culori verzi caracteristice. Uscarea înceată pe cale naturală duce la îngălbenirea frunzelor.

Descrierea produsului:

Tulpina floriferă se termină cu un racem unilateral, format din 5-12 flori recurbate. Acestea sunt purtate pe pedunculii lungi, care ies de subțioara bracteelor membranoase, caliciul lipsește, pe baza perigonului sunt fixate 6 stamine.

Florile uscate au o culoare gălbuie, miros slab, gust amărui și iute.

Frunzele au o formă eliptică cu marginea întreagă, de culoare verde deschis, late de 3-4 centimetrii, au un gust amar.

Calitatea produsului nu se determină prin caracterele exterioare ci în funcție de activitatea biologică.

Principii active:

Lăcrămioara conține două glicozide: convalactoxina care aparține glicozidelor cardiotonice și convalorina.

Acțiune:

Este un cardiotonic, face parte din plantele cu acțiune asupra inimii, fără a se acumula. Mai are și o acțiune purgativă, este un iritant renal.

Administrare:

Se prescrie sub formă de infuzie, tincturi, mai există preparate galenice convallenum și convasidum. Intră în compoziția unor medicamente indicate în boli de inimă.

Semințele de Strofan (Semen Strophanti)

Descrierea plantei:

Este o plantă vivace, cu frunze întregi, opuse și pubescente, ovale, ascuțite la vârf. Florile sunt grupate în semiumbrele, carola este formată din 5 sepale, e albă la exterior și galbenă la interior. Fructul este o difoliculă, cei 2 lobi se desfac orizontal și ating împreună o lungime de aproape un metru. Sunt de culoare brună-închis și conțin numeroase semințe. Fiecare semință poartă la vârf o egretă lungă formată din perișori mătăsoși iar la capătul opus are un smoc de peri scurți.

Crește în pădurile tropicale umede din Africa răsăriteană, de-a lungul râului Zambezi, unde se și cultivă.

Descrierea produsului:

Semințele sunt alungite, turtite la un capăt, la celălalt ascuțite, trecând în egretă, care este ruptă în produsul brut. Lungimea seminței este de 12-18mm , iar lățimea este de 3-5 mm. Suprafața lor este acoperită cu diferiți peri mătăsoși, îndreptați de la bază către vârf. Culoarea semințelor e verde-cenușie, argintie sau verde-brună. Semințele sunt inodore, gustul foarte amar și este o plantă toxică.

Principii active:

Strofanul conține glicozide cardiotonice care se numesc corespuzător cu denumirea speciei: Strofantina K, Strofantina G, Strofantina H, cu toate acestea ele nu sunt identice, Strofantinele K și H sunt amorfe fiind formate dintr-un amestec de glicozide iar Strofantina G este o substanță pură și a fost obținută cristalizată.

Strofantinele sunt solubile în apă și alcool diluat, nu sunt solubile în alți solvenți organici, deoarece se admite degresarea semințelor cu eter de petrol pentru extragerea din ele a preparatelor galenice.

Acțiune:

Se folosește ca tonic cardiac tinctură „Tinctura Strophanthi" care se prepară din semințe degresate. Se mai întrebuințează pentru injecții subcutanate, o soluție de strafantină 0.1% în fiole de 1mm.

Strofantina G cristalizată e folosită ca standard pentru determinarea altor medicamente cu acțiune asupra inimii.

Se mai întâlnesc două specii de strofant:

Strophantus Hispidus care este o liană ce crește în pădurile tropicale ale Africi apusene. Semințele acestei specii sunt mai puțin pubescente, de culoare brună.

Strophantus Gratus este o liană ce crește aproape prin aceleași regiuni ale Africi apusene. Egreta prezintă o parte păroasă, mai lungă decât cea fără peri, semințele sunt de culoare brună și galbenă.

5.2. Preparate fitoterapice folosite în insuficiența cardiovasculară:

Coada calului (Herba Equiseti)

Decoct, o lingură plantă la o cană cu apă, care se bea în cursul unei zile.

Frunze de Mesteacăn (Folium Betulae)

Infuzie concentrată, preparată din două linguri frunze la o cană cu apă (200ml); după răcire, se adaugă pentru neutralizarea acidității infuziei un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se lasă în repaus 6 ore, apoi întreaga cantitate se va bea în două reprize, la cel puțin 4 ore interval între ele.

Rădăcină de Osul iepurelui (Radix Ononidis)

Decoct, preparat dintr-o lingură pulbere de rădăcină de plantă la o cană de apă; se bea o cană pe zi, dar împărțită în două reprize (prânz și seara).

Păducel

Tinctură, câte 15-20 picături odată, de 3 ori pe zi.

5.3. Ceaiuri medicinale folosite în insuficiența cardiacă:

Flori de Tei (Flores Tiliae)	10 grame
Flori de Coada Șoricelului (Flores Millefolii)	10 grame
Flori de Mușețel (Flores Chamomillae)	20 grame
Frunze de Roiniță (Folium Melissae)	20 grame
Frunze de Rozmarin (Folium Rosmarini)	10 grame
Rădăcină de Valeriană (Radix Valerianae)	30 grame

Se prepară un decoct dintr-o lingură amestec de plante la o cană de apă, care se fierbe acoperită la foc domol, timp de maximum cinci minute. După răcire și filtrare se bea decoctul în mai multe reprize, în timpul zilei.

Frunze și flori de Păducel (Folium cum flores Crataegi)	20 grame
Frunze de Roiniță (Folium Melissae)	10 grame
Frunze de Mentă (Folium Menthae)	20 grame
Frunze de Salvie (Folium Salviae)	20 grame
Fructe de Anason (Fructus Anisi)	10 grame
Talpa Gâștii (Herba Leonuri)	30 grame

Infuzie din 2 linguri amestec de plante la o cană de apă; se bea o singură cană pe zi, dar

în mai multe reprize.

Acest ceai se recomandă în tulburările circulatorii din perioada menopauzei.

Deoarece, atât insuficiența cardiacă cât și tulburările circulatorii apar deseori la bolnavi cu hipertensiune arterială, se recomandă asocierea, la tratamentul antihipertensiv de bază, de ceaiuri medicinale, ținând însă seama de cantitatea maximă de lichide admise în 24 ore și care la această categorie de bolnavi este în general restrictivă.

În caz de insuficiență circulatorie periferică, care apare în multe afecțiuni caracterizate prin diminuarea aflixului venos spre inimă, manifestată prin răcirea extremităților, plus slab, hipotensiune, piele palidă și umedă, se recomandă pe lângă tratamentul medicamentos și băi calde cu plante, repaus la pat, încălzirea extremităților.

Cum deseori insuficiența cardiovasculară se însoțește și de edeme perferice (reținerea apei în țesuturi), se recomandă pe de o parte reducerea până la excludere a clorurii de sodiu din alimentație și a lichidelor consumate, iar pe de alta, eliminarea retenției de lichide în țesuturi, atât prin administrare de medicamente diuretice majore, cât și prin infuzii sau decocturi diuretice obținute din plante.

Regimul alimentar al bolnavului cu insuficiență cardiovasculară este în linii mari echilibrat, bazat în special pe legume, fructe, produse lactate, făinoase, cu reducerea condimentelor, alimentelor indigeste, a cafelei, ceaiului rusesc și a alcoolului. Nu trebuie uitat că fumatul este dăunător cordului, astfel încât țigara îi este interzisă bolnavului cardiovascular.

CONCLUZII

În cursul vieții omul este expus, cu voie sau fără voie, la diferiți factori externi și interni, care pot eroda aparatul cardiovascular, declanșând unele maladii legate de funcționarea inimii și a rețelei de circulație a sângelui. Din acest motiv, bolile cardiace constituie în prezent cauza cea mai frecventă a mortalității, depășiind 50% din motivația deceslor.

Principalele afecțiuni care duc la scurtarea nedorită a vieții, mult mai înainte de potențialul de funcționare a mecanismelor cardiace sunt afecțiunile cardiace cu substrat nervos, angina pectorală, ateromatoza și ateroscleroza, hipertensiunea arterială, insuficiența cardiacă si vasculară.

Pentru tratarea bolilor cardiovasculare cu substrat nervos, medicina naturistă recomandă plantele cu efect sedativ.

Dintre plantele medicinale utilizate în afecțiunile cardiace cu substrat nervos se recomandă următoarele:

- Păducelul-acesta exercită un efect calmant în tulburările neurovegetative ale inimii, cunoscute sub numele de nevroză cardiacă, manifestate prin tulburări de ritm, însoțite de palpitații sau dureri precordiale. Acesta este util în bolile de inimă pe fond nervos datorită unor substanțe asemănătoare cafeinei, numite crateguslactone, care stimulează activitatea inimii, vaselor de sânge, miocardului și centrii nervoși vasculari, scad tensiunea arterială și întăresc pereții capilarelor.
- Talpa-gâștii- are efect sedativ asupra Sistemului Nervos Central și în special asupra centrului cardiovascular, producând acțiune hipotensivă și vasoconstrictoare.
- Valeriana- acțiunea preparatelor pe bază de Valeriană asupra Sistemului Nervos Central se datorează sinergismului tuturor substanțelor active acumulate în rădăcinile plantei.
- Levănțica- acțiunea sa sedativă la nivelul Sistemului Nervos Central se datorează în special uleiurilor esențiale pe care le conține.
- Ungurașul- datorită conținutului ridicat în potasiu și colină, extractele din această plantă au efecte pozitive în aritmia cardiacă.

Angina pectorală- este o boală caracterizată prin crize dureroase produse de ischemia acută de scurtă durată a miocardului, declanșate spontan mai rar în perioada de repaus, mai frecvent cu ocazia unor eforturi deosebite.

În această afecțiune, plantele medicinale sub formă de infuzii sau decocturi au un rol secundar.

Preparatele din speciile de Păducel sunt cunoscute ca fiind eficiente și în angina pectorală.

Se poate folosi infuzia de Păducel sau Tinctura de Păducel preparată din frunze și flori în părți egale cu fructe.

Ateromatoza reprezintă un proces complex, caracterizat prin depunere lentă și progresivă în pereții arterelor de colesterol, de grăsimi animale și de săruri de calciu sub forma unor plăci denumite ateroane.

În aceste afecțiuni, regimul alimentar joacă un rol deosebit.

În ateroscleroza vaselor coronariene, ca adjuvante se recomandă preparate pe bază de Frunze de Vâsc, Frunze și flori de Păducel, Frunze de Rozmarin, Coada Calului, Traista ciobanului, sub formă de infuzie. Se mai recomandă infuzie de frunze de Anghinare.

Pentru normalizarea tensiuni arteriale se utilizează o medicație de durată cu preparate hipotensive, hipotonice, vasodilatatoare, diuretice, colagoge, coleretice, calmante și depurative.

Tratamentele fitoterapeutice se fac cu infuzii, decocturi sau tincturi utilizate pe lungă durată, în funcție de starea bolnavului și de evoluția bolii. Au mare eficiență ceaiurile din:

-Păducel (flori, frunze, fructe)

-Talpa-Gâștii

-Isop

-Rozamarin (frunze)

-Sulfină galbenă (flori)

-Traista-ciobanului

-Anghinare (frunze

-Mesteacăn (frunze)

Amestecurile de specii medicinale cu acțiune hipotensivă în tonifierea cordului includ plantele de mai sus, la care se pot adăuga coada-șoricelului, coada-calului, mentă, lavandă,

salvie, valeriană, arnică, măcese, cimbrișor și sunătoare, preparate sub formă de infuzii și macerate.

Heterozidele cardiotonice sunt substanțe naturale cu o structură ce se caracterizează printr-o acțiune specifică asupra sistemului cardiovascular având cea mai importantă utilizare în tratamentul insuficienței cardiace.

Heterozidele cardiotonice datorită acțiunii specifice asupra inimii, vaselor sanguine și presiunii arteriale au o importanță deosebită pentru terapeutică.

Printre cele mai des utilizate tipuri de plante pentru ceaiuri folosite în tratamentul insuficienței cardiace se numără:

-Digitalis purpurea

-Coada-calului

-Mesteacănul

-Osul iepurelui

-Lăcrimioara

-Păducelul

-Ruscuța de primăvară

-Semințele de strofan

-Talpa-gâștii.

BIBLIOGRAFIE

1. Ovidiu Bojor, Octavian Popescu, Fitoterapia tradițională și modernă, Ed. FiatLux, 2009
2. Ovidiu Bojor, Cornel Perioanu, Sănătate prin remedii naturale, Ed. Polirom, 2011
3. Ovidiu Bojor, Catrinel Perianu, Sănătate prin semințe , legume și fructe, Ed. FiatLux, 2010
4. Gheorghe Mencinicopschi, Ovidiu Bojor, Compediu de terapie naturală, Ed. Medicală, 2009
5. Ursula Stănescu, Monica Hăncianu,Anca Miron, Plante de la A la Z, ed. Polirom, 2015
6. Ovidiu Bojor, Ghidul plantelor medicinale și Aromatice de la A la Z, ED. FiatLux, 2003
7. Ovidiu Bojor, Maria Pop, Fitoterapia în folosul tuturor, ed. medicală, 2010
8. Cele mai folosite 17 plante pentru vindecare, ed. Meteor Press, 2011
9. Incursiune în Fitoterapie, ed. Viața și Sănătate, 2003